AH 664

2026Z22531

Antwoord van staatssecretaris De Bat (Economische Zaken en Klimaat), mede namens de minister van Klimaat en Groene Groei (ontvangen 17 november 2026)

1

Bent u bekend met het bericht 'Netbeheerders vrezen voor stroomstoringen bij 800.000 aansluitingen: ‘Problemen bij zonnepanelen het grootst’' en de analyse 'Kleinverbruikers en netcongestie' van Netbeheer Nederland?

Antwoord

Ja.

2

Hoe zorgwekkend vindt u de conclusie van Netbeheer Nederland: “Het aantal aansluitingen op een laagspanningsnet met een verhoogd storingsrisico stijgt naar verwachting van circa 400.000 in 2025 tot ongeveer 800.000 in 2035 – een verdubbeling dus”? Klopt het dat hierin de geplande verzwaringen en uitbreidingen van het elektriciteitsnet reeds zijn meegenomen?

Antwoord

Het verwachte aantal aansluitingen op het laagspanningsnet met een verhoogd risico in 2035 is t.o.v. de vorige analyse[1] bijna gehalveerd van 1,5 miljoen naar 800.000. Dit komt mede doordat de geplande verzwaringen en uitbreidingen van het net nu zijn meegenomen in de analyse van netbeheerders.

Verder hebben netbeheerders deze analyse gebaseerd op het scenario “Koersvaste Middenweg” met snelle elektrificatie, terwijl het scenario “Verkenning Vertraagde Transitie” beter aansluit bij de daadwerkelijke ontwikkelingen. Daarnaast is ingezet beleid voor het beter benutten van het elektriciteitsnet nog niet meegenomen. Denk bijvoorbeeld aan tijds- en verbruiksafhankelijke nettarieven voor aansluitingen op het laagspanningsnet vanaf 2029. Deze analyse is dus niet gebaseerd op de meest actuele ontwikkelingen en maatregelen en geeft daarmee een verouderd beeld.

Het Nederlandse elektriciteitsnet is één van de meest betrouwbare netten ter wereld met een gemiddelde uitvalsduur voor aansluitingen van 20 tot 25 minuten per jaar. Ondanks dat er in 2025 400.000 aansluitingen op het laagspanningsnet een verhoogd storingsrisico hadden, zijn de Nederlandse netten nog steeds voor

[1] Kamerstukken II, 2023/24, 29023, nr. 458

99,997 procent betrouwbaar. Het kan voorkomen dat een aansluiting een korte storing heeft ervaren, maar dat is in de praktijk tot een minimum beperkt.

3

Vindt u het niet heel cynisch dat deze problemen zich met name zullen voordoen “in gebieden met een hoge adoptie van laadpalen, warmtepompen en zonnepanelen”? Trekt u het zich aan dat u jarenlang met uw klimaat- en duurzaamheidspraatjes huishoudens laadpalen, elektrische auto’s, warmtepompen, zonnepanelen en andere groene gekte hebt aangesmeerd, terwijl juist díé huishoudens het hardst door stroomstoringen getroffen zullen worden? Wat gaat u doen om te voorkomen dat huishoudens letterlijk in het donker en de kou komen te zitten?

Antwoord

Het kabinet begrijpt goed dat huishoudens zich zorgen kunnen maken naar aanleiding van berichten over toenemende belasting van het lokale elektriciteitsnet. Zonnepanelen, elektrische voertuigen en warmtepompen veranderen zowel het moment als de omvang van de belasting op het lokale net. Daarom zet het kabinet in op een betere benutting van het net om piekbelasting te voorkomen door te zorgen dat flexibel gebruik normaler wordt, waardoor zonnepanelen, warmtepompen en elektrische voertuigen ingepast kunnen worden zonder of door beperkt de piekbelasting te verhogen. Onderdeel hiervan is de invoering van tijdsafhankelijke nettarieven. Uit onderzoek is gebleken dat voor huishoudens de overstap van een gasgestookte cv-ketel naar een warmtepomp, ondanks de hogere netkosten, financieel aantrekkelijk is.[2]

Daarnaast wordt ingezet op een combinatie van versnelde uitbreiding en verzwaring van laagspanningsnetten, waarbij gebieden met een hoge adoptie van laadpalen, warmtepompen en zonnepanelen, waar nodig, versneld aan de beurt komen. Voor een uitgebreid overzicht van de resultaten van de aanpak van netcongestie verwijs ik u naar mijn brief van 5 oktober jl. en de bijgevoegde voortgangsrapportage van het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN)[3].

4

Staat u nog achter de conclusie: “De huidige knelpunten [betreffende netcongestie] worden vooral veroorzaakt door de snelle toename van duurzaam opgewekte energie en het groeiende duurzame energieverbruik”? Waarom blijft u willens en wetens doorgaan met de verdere uitrol van uw klimaat- en duurzaamheidsbeleid (zonne-energie, windenergie, warmtepompen, laadpalen, elektrische auto’s en wat dies meer zij) dat de problemen rond netcongestie juist vergróót?

[2] Kamerstukken II, 2026/27, 29023, nr. 728
[3] Kamerstukken II, 2026/27, 29023, nr. 735

Antwoord

Ja, ik sta volledig achter de geciteerde woorden van mijn ambtsvoorganger; deze zijn onderdeel van een toelichting op de knelpunten die het kabinet ziet bij de noodzakelijke overgang naar een toekomstbestendig energiesysteem dat Nederland perspectief biedt op een weerbare, duurzame en concurrerende samenleving en economie. Het elektriciteitsnet vormt de ruggengraat van dit systeem. De huidige geopolitieke ontwikkelingen onderstrepen dat afhankelijkheid van fossiele brandstoffen uit het buitenland ons land kwetsbaar maakt voor volatiele prijzen en onzekere beschikbaarheid van energie. Voor huishoudens geldt dat verduurzaming door de overstap van een gasgestookte cv-ketel op een warmtepomp ook financieel voordelig is.

Het gebruik van het elektriciteitsnet verandert snel. De opwek verschuift naar duurzame bronnen, en de piekbelasting aan de vraagkant neemt toe door bijvoorbeeld elektrificatie van bedrijfsprocessen, het laden van elektrische auto's en elektrische warmtepompen. De uitbreiding en betere benutting van het net zijn achtergebleven bij het tempo van deze ontwikkelingen. Het kabinet zet zich in om uitbreiding te versnellen door procedures te verkorten en het bestaande net structureel efficiënter te benutten door te zorgen dat flexibel gebruik meer normaal wordt.[4]

5

Hoe reageert u op de stelling van Netbeheer Nederland: "De energietransitie verloopt in de praktijk mogelijk langzamer. Daardoor kan de toekomstige elektriciteitsvraag lager uitvallen dan in dit scenario wordt aangenomen. Dit vormt een onzekerheid in de analyse en kan leiden tot een overschatting van de problematiek"? Deelt u de conclusie dat een "langzaam verlopende energietransitie" weliswaar aanlokkelijk klinkt, maar het helemaal stoppen met uw obsessieve klimaat- en duurzaamheidsbeleid de allerbeste oplossing is?

Antwoord

Een toekomstverkenning bevat altijd onzekerheden. Als de elektriciteitsvraag minder snel groeit dan in dit scenario, dan valt het aantal aansluitingen met een verhoogd risico lager uit. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 2 zijn de meest actuele ontwikkelingen en maatregelen voor betere benutting en verzwaring van laagspanningsnetten in deze analyse niet betrokken, waardoor het aantal aansluitingen met een hoog risico mogelijk te hoog is ingeschat. Dit is uiteraard geen reden om het gesignaleerde risico geheel terzijde te schuiven en handelen uit te stellen, zeker gezien de doorlooptijden van nieuwe netinfrastructuur.

[4] Kamerstukken II, 2026/27, 29023, nrs. 727 en 735

Voor een toelichting op het klimaat- en duurzaamheidsbeleid van het kabinet, verwijs ik naar het antwoord op vraag 4.